

Udskrift
af
Arbejdsrettens dom af
10. juli 2017

I sag nr.: AR2015.482

Landsorganisationen i Danmark

for

CO-Industri

mod

Dansk Arbejdsgiverforening

for

DIO I

for

Iveco Danmark A/S

*Dommere: Tage Arentoft, Poul F. Hansen, Lars Hjortnæs (næstformand og retsformand),
Asger Tue Pedersen, Benny Rosberg, Laurits Rønn og Peter Stenholm.*

Indledning

Sagen angår, om det skal medføre bodsansvar, at en virksomhed har indberettet forkerte lønsumsoplysninger til Industriens Pensions Service til brug for fastsættelse af bidrag til industriens uddannelsesfonde for året 2011.

Parternes påstande

Klager, Landsorganisationen i Danmark for CO-Industri, har nedlagt påstand om, at Iveco Danmark A/S skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod.

Indklagede, Iveco Danmark A/S, har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagsfremstilling

Iveco Danmark A/S (herefter Iveco) er som medlem af Dansk Industri omfattet af industriens overenskomster, herunder funktionæroverenskomsten. Det fremgår af §§ 25-26 i funktionæroverenskomsten for 2010-2012, at de omfattede virksomheder skal indbetale nærmere bestemte bidrag til industriens kompetenceudviklingsfonde, DA-LO uddannelsesfonden og Industriens Uddannelses- og Samarbejdsfond.

Det er Industriens Pensions Service, der opkræver bidrag til uddannelsesfondene efter at have sendt et brev til virksomhederne med anmodning om at oplyse den årlige lønsum til forskellige personalegrupper. Indberetningen sker digitalt. Industriens Pensions Service opkræver herefter bidragene på baggrund af den indberettede lønsum.

Dansk Industri og CO-Industri indgik med virkning fra den 1. januar 2011 en aftale om håndtering af sager om manglende indberetning eller indbetaling vedrørende uddannelsesfondene. Af aftalen fremgår bl.a. følgende:

”Rettidig indberetning af lønsummer er 1. februar for lønsummerne i forudgående kalenderår.

IPS tilsender virksomhederne én rykker ved manglende rettidig indberetning.

Indberettes lønsummerne fortsat ikke, tillægger IPS seneste års kendte lønsum 25 %. Opgørelsen af lønsummerne med tillæg af 25% kan ikke gentages for følgende indberetningsår.

De indberettede lønsummer udgør beregningsgrundlaget for to halvårslige opkrævninger af uddannelsesfondsbidrag. Bidragene beregnes som en procentsats af lønsummerne.

Rettidig indbetaling af bidrag er den 10. marts for første halvår og den 10. september for andet halvår.

IPS tilsender virksomhederne to rykkere ved manglende rettidig indbetaling.

IPS følger en fastlagt procedure i forbindelse med manglende henholdsvis for sen indberetning af lønsummer eller manglende henholdsvis for sen indbetaling af skyldigt uddannelsesfondsbidrag.

Der henvises i det hele til aftalens bilag 1, som er en oversigt over IPS's gældende rykkerprocedurer.

Frister udmåles i arbejdsdage. Hvor en fristdato ikke falder på en arbejdsdag, rykkes fristen til flg. arbejdsdag.

Der er samtidig enighed om, at der kan være en række forhold af teknisk eller administrativ karakter, som indebærer, at en mangelfuld indberetning eller indbetaling kan være undskyldelig. Det kan eksempelvis gælde situationer, hvor indførelsen af nye IT-systemer i virksomhederne medfører uforudsete problemer, eller hvis lønserviceudbydere begår fejl, som virksomhederne ikke kan bebrejdes. Det kan ligeledes være undskyldeligt, hvis mangelfuld indberetning eller indbetaling skyldes omlægninger af indberetnings- eller indbetalingsystemer i IPS.

IPS overleverer de virksomheder til organisationerne, hvor indberetning af lønsummer eller indbetaling af fondsbidrag fortsat ikke er modtaget.

Overleveringer fra IPS

Når organisationerne modtager overleveringer fra IPS behandles sagerne pr. korrespondance og mail efter nedenstående retningslinjer.

Bod ved udenretligt forlig for manglende eller for sen indberetning af lønsummer henholdsvis manglende eller for sen betaling af bidrag.

Bodsførlig udmåles efter skema i aftalens bilag 2.

En virksomheds tidligere overlevering, som henhører fra en periode før seneste 6 halve kalenderår, kan ikke henregnes som gentagelsestilfælde.

Sager, i hvilke der ikke indgås forlig, kan videreføres til fællesmøde.

Sager, i hvilke et forlig ikke efterleves, kan videreføres til fællesmøde.

CO-industri forbeholder sig at videreføre sager ved Arbejdsretten, hvor fællesmødeforlig ikke efterleves.

Bod ved fællesmøde for manglende eller for sen indberetning af lønsummer henholdsvis manglende eller for sen betaling af bidrag.

Bodsførlig udmåles efter skema i aftalens bilag 2.

En virksomheds tidligere overlevering, som henhører fra en periode før seneste 6 halve kalenderår, kan ikke henregnes som gentagelsestilfælde.

Sager, hvorom der ikke kan opnås enighed, kan videreføres ved Arbejdsretten.

Lønsum opgjort med 25% tillæg

Der kan ikke udmåles bod for manglende indberetning, hvor lønsummerne er opgjort med tillægget på 25%.

Den manglende indberetning indgår dog i opgørelsen af gentagelsestilfælde.

Bod ved for lidt indberettet lønsum udtaget i stikprøvekontrol

Når IPS-proceduren for stikprøvekontrol af lønsummer er fastlagt, fastsætter parterne bodsprincipperne ved for lidt indberettet lønsum.

Bod ved forlig for gentagne rykkere

Bodsførlig udmåles efter skema i bilag 2.

Rykkere som henhører fra en periode før seneste 6 halve kalenderår, kan ikke henregnes som gentagelsestilfælde.

For virksomheder, som er overleveret indenfor de seneste 3 halve kalenderår, udmåles bod fra 1. rykker.

Sager, i hvilke der ikke indgås forlig, kan videreføres ved fællesmøde.

Sager, i hvilke et forlig ikke efterleves, kan videreføres til fællesmøde.”

Til brug for opkrævning af uddannelsesfondsbidrag for 2. halvår af 2011 og 1. halvår 2012 blev Iveco ved brev af 3. januar 2012 fra Industriens Pensions Service anmodet om inden den 1. februar 2012 at indberette lønsum for arbejdere under industriens overenskomst og for funktionærer under funktionæroverenskomsten. Af brevet fremgik bl.a.:

”Indberetningerne er nødvendige for, at vi efterfølgende kan foretage opkrævninger til:

Industriens Uddannelses- og Samarbejdsfond
Industriens Kompetenceudviklingsfond
DA/LO Uddannelsesfond

Indberetningen skal foretages på vores hjemmeside www.industrienspensionservice.dk. For at indberette skal der benyttes en digital signatur. Læs mere om indberetning på vores hjemmeside.

Vi gør opmærksom på, at pligt til indberetning og indbetaling til uddannelsesfondene følger af Industriens Overenskomster. Manglende indberetning ses som brud på overenskomsten og kan gives videre til det fagretlige system.”

Iveco indberettede herefter en lønsum på 0 kr. for medarbejdere omfattet af funktionæroverenskomsten. Iveco modtog en kvittering for, at der var sket indberetning den 17. januar 2012.

Ved en stikprøvekontrol foretaget af Industriens Pensions Service i 2013 blev det konstateret, at Ivecos indberetning af en lønsum på 0 kr. ikke var korrekt. Iveco indberettede herefter en lønsum på 12.884.987,82 kr., hvorefter Industriens Pensions Service pålagde Iveco at indbetale yderligere bidrag for 2. halvår 2011 på 27.335,89 kr. Beløbet er ikke blevet forrentet.

Parterne har herefter forhandlet om fastsættelse af bod i sagen, men enighed har ikke kunnet opnås.

Forklaringer

Der er under sagen afgivet forklaring af Erik Bjørlik Hansen, Niels Grøn Seirup og Susanne Andersen.

Erik Bjørlik Hansen har forklaret bl.a., at han har været faglig sekretær i CO-Industri i næsten 10 år, men nu er gået på pension. Han har i alle årene haft at gøre med Industriens Uddannelsesfond og Industriens Pensions Service. Det er overenskomstparterne, der suverænt – via bestyrelser – styrer fondene. Dansk Industri og CO-Industri er meget inde over administrationen af fondene, og der findes ikke en sag eller et brev, som ikke har været forbi parternes skriveborde.

Der er en nachfrist i aftalen fra 2011 om håndtering af manglende/utilstrækkelig eller for høj indberetning. Aftalens bilag 2 er et skema med bodsstørrelser fastsat for forskellige overtrædelser. Der skal således betales en ordinær bod, selv om virksomheden selv opdager fejlen. Han har ikke opfattelsen af, at virksomhederne bevidst prøver at snyde med indberetningerne, men de har haft rigtig mange bodsudløsende sager, formentlig 1.000-1.500 sager. Normalt forliges sagerne. Hvis boden betales inden for nachfristen, sker der ikke yderligere.

CO-Industri havde en opfattelse af, at risikoen for at blive fanget i en stikprøvekontrol var uendelig lille. Der skulle derfor kunne udmåles en skærpet bod i sager om under-indberetning for at opnå en afskrækkende virkning. Bestemmelsen om stikprøvekontrol er alene kommet ind i aftalen på CO-Industris opfordring. Hvis denne bestemmelse ikke var kommet ind, ville bodsudmålingen i stikprøvesager skulle ske efter bilag 2, hvilket CO-Industri ikke fandt tilstrækkeligt. Med den formulering, aftalen har, kan skemaet i bilag 2 ikke anvendes ved bodsudmåling i stikprøvesager. CO-Industri havde gerne set en ordning, hvor bodsudmålingen kunne tage udgangspunkt i som minimum det beløb, der manglede at blive indberettet. Det er Industriens Pensions Service, der udvælger stikprøverne. De 40 % af stikprøverne vedrører virksomheder, hvor der er en stor forskel i de nominelle beløb, mens andre 40 % vedrører situationer, hvor der er en stor procentuel afvigelse i de indberettede beløb, mens de sidste 20 % udtages helt tilfældigt.

Kompetencefonden kan ikke disponere over penge, de ikke har. Der har været en del sager, hvor medarbejdere i første omgang har fået afslag på dækning via Kompetencefonden, fordi virksomheden ikke havde betalt til fonden.

Niels Grøn Seirup har forklaret bl.a., at han har været ansat i Dansk Industri i 17 år, heraf de senest 6 år som underdirektør.

Han har været med til at forhandle og indgå aftalen fra 2011. Det var et ønske fra CO-Industri, at der skulle kunne udføres en stikprøvekontrol. Det var ikke indenfor funktionærområdet muligt at samkøre pensionsindbetalinger med indberetninger til fonden. De aftalte satser for bod i bilag 2 anvendes, når virksomheden selv opdager fejlen, ikke ved bod i forbindelse med fejl opdaget ved stikprøvekontrol. Det følger af formuleringen af aftalen, at retningslinjer for bodsfastsættelse i ”stikprøvesager” skulle aftales mellem parterne efterfølgende.

Det er korrekt, at der før 2009 var udfordringer i forbindelse med indberetningerne, men nu er ordningen tilrettelagt mere hensigtsmæssigt, og virksomhederne er blevet grundigt orienteret om reglerne. Han sidder ikke længere med området, men det er ikke ham bekendt et stort problem.

Susanne Andersen har forklaret bl.a., at hun har arbejdet hos Iveco i 30 år. Siden 1990 har hun været i HR-afdelingen, hvor hun primært er ansvarlig for løn.

Det er hende, der indberetter lønsum til Industriens Pensions Service. Det var også hende, der indberettede i 2012. Der var dengang 40-50 medarbejdere på funktionæroverenskomsten. Hun er vant til at indberette for både funktionæroverenskomsten og for industriens overenskomst. Når hun indberettede, trak hun den pensionsgivende løn ud og skævede til, hvad det indberettede beløb udgjorde året før. I 2012 var der pludselig tre indberetningskoder, heraf to til funktionærene. Hun ringede derfor til Industriens Pensions Service og spurgte, hvorfor der var to koder til funktionærene. Hun fik at vide af Industriens Pensions Service, at der var en fejl i systemet, og at hun skulle indberette 0 på den ene af koderne. Hun foretog ikke yderligere indberetning, fordi hun var forvirret over de tre koder, og fordi hun fik oplyst ved sin henvendelse til Industriens Pensions Service, at hun blot skulle indberette 0 kr. På kvitteringen fremgik kun de to af koderne, men hun gik ud fra, at der ville komme orden på det, når fejlen i systemet var rettet op. Da Industriens Pensions Service gjorde Iveco opmærksom på fejlindberetningen på 0 kr., rettede hun straks lønsummen til. De hørte herefter ikke mere, før denne sag begyndte. Da hun indberettede de ca. 15 mio. kr. for 2012, var der igen kun de to koder, som hun kendte fra tidligere.

Iveco har efterfølgende outsourcet lønnen. Hun får nu et tal, som hun kontrollerer og sammenligner med tidligere års indberetninger for at sikre, at indberetningen bliver korrekt. Iveco har ikke haft nogen besparelse ved den fejlagtige indberetning. Det er ikke hendes afdeling, der foretager selve betalingen, men inden der betales, sendes regningen fra finansafdelingen til HR-chefen, der beder hende kontrollere, om det er sandsynligt, at et beløb svarende til det opkrævede skal betales.

Parternes argumenter

Klageren har anført bl.a., at den fejlagtige indberetning for 2011 ikke kan betragtes som en simpel fejl. Indberetning af en lønsum på 0 kr. kan ikke være en undskyldelig eller hændelig fejl, når den korrekte lønsum var på mere end 12 mio. kr. Iveco havde for det foregående år indberettet en lønsum på hele 11,7 mio. kr. Den markant lavere indberetning skete, uden at medarbejdersammensætningen efter det oplyste havde ændret sig. Mens virksomheden således betalte uddannelsesfondsbidrag på knap 25.000 kr. for 1. halvår 2011, medførte den

fejlagtige indberetning, at virksomheden for de to følgende perioder slet ikke blev opkrævet uddannelsesfondsbidrag.

En betaling til samme kreditor og samme ordning, der afviger så markant i forhold til betalingen for den umiddelbart forudgående periode, må naturligvis være påfaldende for virksomhedens administration/bogholderi. Den markant lavere betaling til samme ordning burde i sig selv have givet virksomheden anledning til at undersøge forholdet. Iveco har desuden fra Industriens Pensions Service modtaget en omfattende og gentagen vejledning, der burde have givet grundlag for en korrekt indberetning.

Den overenskomstbaserede pligt til at indberette lønsum til Industriens Pensions Service indebærer en pligt til at indberette den korrekte lønsum.

Bod må fastsættes efter almindelige principper ud fra en vurdering af samtlige sagens omstændigheder. Der må dog i den forbindelse lægges betydelig vægt på de bodssatser, der findes i overenskomstparternes aftale om håndtering af sager om uddannelsesfondene. Endvidere bør Arbejdsrettens praksis for bod i efterbetalingssager indgå i vurderingen af bodsstørrelsen. Det er ikke en betingelse for at pålægge bod, at der foreligger skyld; der kan også pålægges bod, når der er sket hændelige fejl, og der kan pålægges bod af præventive hensyn.

Bod bør under ingen omstændigheder fastsættes som en ordensbod, idet overenskomstparterne har indrettet uddannelsesfondsordningen som en ”selvangivelsesordning”, hvor virksomhedernes korrekte indberetning er afgørende for, at der betales korrekte beløb til fondene. Fastsættelse af ordensbod i tilfælde som det foreliggende vil medføre, at boden ikke har en præventiv effekt med hensyn til at modvirke klart urigtige indberetninger. Ivecos klart urigtige indberetning for 2011 og den heraf følgende manglende indbetaling af bidrag for denne periode medfører i sig selv, at en ordensbod ikke bør komme på tale.

Indklagede har anført bl.a., at Iveco foretog indberetning for 2011, men at der ved en hændelig og undskyldelig fejl blev indberettet et forkert beløb. Der er ikke tale om en grov

fejl, men alene en simpel menneskelig fejl. Iveco rettede for sig straks efter, at man blev gjort opmærksom på fejlen, som man i øvrigt ikke havde haft anledning til at opdage.

Indberetningen blev foretaget i god tro og er ikke sket med henblik på at unddrage sig betaling, og fejlen var ikke udtryk for manglende vilje til at efterleve overenskomsten. Den begåede fejl er i øvrigt af en sådan karakter, at den ligger under tålegrænsen for, hvad der med rimelighed bør sanktioneres med bod. Hertil kommer, at Iveco på grund af stikprøvekontrollen ikke havde mulighed for selv at rette for sig, sådan som det ellers er tilfældet i sager, hvor virksomheder slet ikke eller for sent foretager indberetning af lønsum eller indbetaling af uddannelsesfondbidrag. Desuden har den fejlagtige indberetning ikke haft konkret betydning for medarbejderne, ligesom der ikke har været risiko for økonomisk tab eller retstab i øvrigt. Iveco bør derfor frifindes for bodsansvar.

Parternes aftale om håndtering af sager vedrørende indberetning af lønsum og indbetaling af uddannelsesfondsbidrag finder hverken direkte eller indirekte anvendelse i nærværende sag. Af aftalen kan alene udledes, at parterne havde til hensigt at fastsætte bodsprincipper, hvilket parterne dog ikke kunne blive enige om. Bodsspørgsmålet må derfor afgøres i henhold til arbejdsretslovens § 12 og praksis herom under hensyn til sagens konkrete omstændigheder. Klager har ikke påvist omstændigheder, der gør, at virksomheden skal pålægges bod.

Såfremt Arbejdsretten måtte finde, at Iveco skal ifalde et bodsansvar, bør boden bortfalde i henhold til arbejdsretslovens § 12, stk. 6. Subsidiært foreligger der undskyldende omstændigheder, således at Iveco alene bør idømmes en mild ordensbod.

En eventuel større bod skal være proportional med den faktisk begåede fejl og ikke udmåles i forhold til f.eks. det efteropkrævede beløb. Endvidere bør en eventuel bod udmåles lempeligere end i de tilfælde, hvor en virksomhed helt undlader at foretage indberetning/indbetaling. En eventuel bod bør ikke indeholde et pønalt element.

Der foreligger ikke omstændigheder, der giver grundlag for at udmåle en skærpet bod. At fejlen er fundet ved en stikprøve, medfører ikke, at der er tale om et groft eller i øvrigt omfattende brud på overenskomsten, og de reelle konsekvenser var meget begrænsede. Stikprøvekontrollen udgør i sig selv en præventiv foranstaltning.

Der er enighed mellem parterne om, at der efter praksis ikke opkræves renter af for sent indbetalte bidrag til uddannelsesfondene, og allerede af denne grund bør dette ikke indgå som et element ved vurderingen af bodsspørgsmålet.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Iveco Danmark A/S er omfattet af industriens overenskomster og har i medfør heraf pligt til at betale nærmere fastsatte bidrag til industriens kompetenceudviklingsfonde.

Arbejdsretten finder, at Iveco begik overenskomstbrud ved ikke at foretage korrekt indberetning af lønsummer vedrørende 2011 til Industriens Pensions Service.

Som følge af den forkerte indberetning blev Iveco ikke afkrævet og betalte ikke korrekte bidrag til kompetenceudviklingsfondene.

Iveco indberettede en lønsum på 0 kr., uden at medarbejdersammensætningen efter det oplyste havde ændret sig. Arbejdsretten finder efter bevisførelsen, at den fejlagtige indberetning må antages navnlig at bero på dels manglende effektiv intern kontrol, dels nogle misforståelser i forbindelse med telefonsamtalen mellem Susanne Andersen og Industriens Pensions Service.

Parternes aftale om håndtering af sager om manglende indberetning eller indbetaling vedrørende uddannelsesfondene må forstås således, at der skal være mulighed for at udmåle bod også i tilfælde, hvor forholdet opdages ved en stikprøvekontrol.

Fastsættelse af bod må ske efter arbejdsretslovens almindelige regler herom, således at der tages hensyn til samtlige sagens omstændigheder. Arbejdsretten finder, at bod er forskyldt, og at den efter en samlet bedømmelse passende kan fastsættes til 5.000 kr.

Thi kendes for ret:

Indklagede, Iveco Danmark A/S, skal inden 14 dage betale en bod på 5.000 kr. til CO-Industri.